

Zprávy z akcí

Zpráva o činnosti ZO ČSS 1-05 Geospeleos z období 2004-2006 v Českém krasu

Activity Report of ZO ČSS 1-05 Geospeleos from the Period of 2004-2006 in the Czech Karst

Michal Kolčava ¹, Jeroným Zapletal ², Lukáš Němeček ³

0. Abstract

Activities review of the Geospeleos Caving Club is presented. The exploration has been concentrated especially in several caves of the Czech Karst (central Bohemia). This exploration includes geodesy and prolongation activities, the examination of hydrology conditions and research in the zoology and paleontology areas.

Tento článek navazuje na sled zpráv o činnosti naší speleologické skupiny publikovaných ve starších ročnících sborníku Český kras (č. 15, 16, 17, 19, 21, 24 a 29).

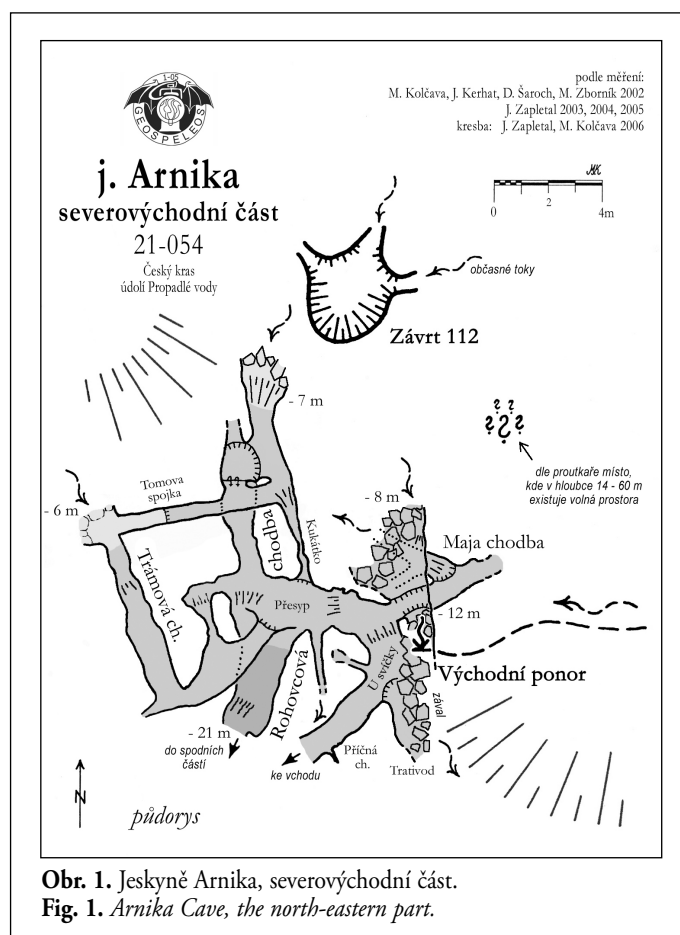
1. Jeskyně Arnika (21-054)

V popisovaném období pokračovaly průzkumné výkopové práce s cílem objasnit odvodnění jeskyně a objevit dosud neznámé prostory. Prolongace se soustředily především na nejnižší položenou část – oblast *Rohovcové chodby* a *Žumpy*. V těchto místech se v době jarního tání a mimořádných srážkových událostí poměrně rychle zvedá hladina vody na výšku 1,25 m pod bod č.10 (22,68 m pod vchodem), na které se ustálí. Další přítékající voda tuto výšku již neovlivňuje. Po vyschnutí přítoků dochází k pozvolnému dlouhotrvajícímu poklesu hladiny (v řádu měsíců; průsak sedimenty). Je pravděpodobné, že ona maximální úroveň souvisí s neznámou odtokovou cestou do níže položených, dosud neobjevených prostor, s jakýmsi přepadem. Tato skutečnost určila další směry v postupu prací.

Počátkem r. 2004 se rozeběhly práce v nejnižší položeném místě *Rohovcové chodby*. Malé jezírko na dně bylo odčerpáno a nadešla chvíle odklizení sedimentů, které tady chodbu v plném profilu uzavírají. Chodba má kruhový profil o průměru 75 cm a pokračuje, jak bylo výkopy zjištěno, stále dolů j. směrem v úklonu 27°. Po cca 3 m prudce mění charakter a přechází ve strmou propáستku *Studna* o profilu 0,8 x 2 m. V březnu téhož roku jsme ve *Studni* dosáhli hloubky 6 m a byl zastížen nevýrazný horizont (36 m pod vchodem). Tím však byly práce ukončeny, neboť tání sněhu způsobilo opětné zatopení celé spodní části jeskyně.

Další průzkumná činnost se proto přesunula do svrchních partií Arniky k dómku *U svíčky* (zhruba 11 m pod povrchem). V místě, kde jeho bok sestává z navršených skalních bloků, se podařilo proniknout skrz zával do menší prostory z jedné strany tvořené pevnou stěnou. Z té pak vsv. směrem pokračuje vodorovná chodbička *Maja chodba* o rozměrech 0,7 x 1 m a délce 4,5 m, která je na konci téměř po strop vyplněna sedimenty. Při snižování jejího dna se mimochodem objevil trativod směřující dolů k *Rohovcové chodbě*. Celková délka této nové části dosáhla cca 7 m a opět ukazuje Arniku jako prostorově složitý komplex dutin; další postupy jsou zde možné. Současně probíhaly práce na nedalekém styku dómku *U svíčky* a *Příčné ch.* (odbočka *Trativod*), a to jv. směrem. V závalu

při j. stěně se postoupilo o 2 m; další postup prolonační práce je však podmíněn zbudováním výztuže. Z výsledků činnosti v tomto místě vyplývá, že oblast mezi *Maja chodbou* a *Trativodem* tvoří jednu závalem částečně vyplněnou prostorou o šířce minimálně 3 m s počvou skloněnou k JV, směřující mimo dosud známé části jeskyně. Zavalená prostora byla ověřena do výšky 3 m nad úroveň dómku *U svíčky*, tj. 8 m pod povrchem. Není bez zajímavosti, že se na povrchu právě nad úrovní závalu nachází další z občasných ponorů – tzv. *Východní* (obr. 1).

Obr. 1. Jeskyně Arnika, severovýchodní část.
Fig. 1. Arnika Cave, the north-eastern part.

¹ Davidkova 95, 182 00 Praha 8, e-mail: mayk@atlas.cz

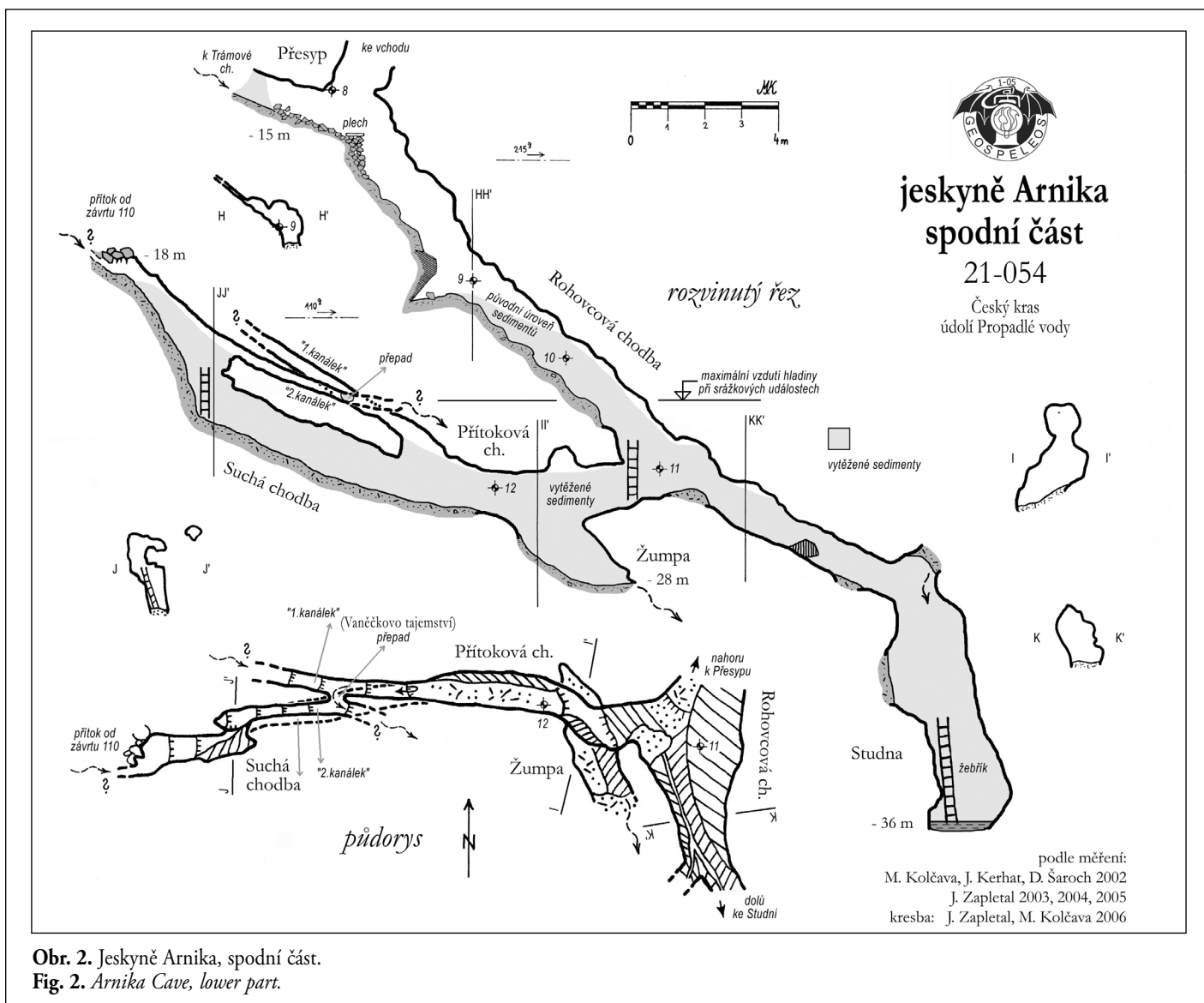
² Malá 726, 272 03 Kladno

³ Mladá 1594, 289 22 Lysá nad Labem, e-mail: luki.nemecsek@seznam.cz
Čes. kras (Beroun), 32 (2006), 50-55, 8 obr.

© Muzeum Českého krasu

ISSN 1211-1643

ISBN 80-903477-1-1

Obr. 2. Jaskyně Arnika, spodní část.
Fig. 2. Arnika Cave, lower part.

Na podzim r. 2004 bylo opět možné pokračovat na „dně“ Arniky. Byla instalována pomocná transportní drážka z *Rohovcové ch.* přes dříve prolongovanou propásku *Žumpa*, do tzv. *Přítokové chodby*, která končí vzestupným kanálkem o spádu 27°, sledujícím úklon vrstev. Na jeho stěnách jsou stopy rostlinných zbytků, na dně jemné kaly, doklady splachu z povrchu. Nebylo problém nalézt žízalu... Zde jsme předpokládali další možnou existenci „přepadu“ vody do neznáma. Pro lepší pracovní podmínky bylo nutné nejprve snížit sedimenty na dně pod kanálkem a právě tehdy bylo nalezeno ústí další chodbičky, ležící o 0,8 m níže, plné šterkovito-jílových sedimentů. I tato chodba o profilu 0,7 x 1,2 m, nazvaná později *Suchá chodba*, pokračuje vzhůru z. směrem, paralelně s nám známým kanálkem. Očekávali jsme jejich brzké propojení a opravdu se po pětmetrovém postupu strop *Suché chodby* prudce zvedl o oněch 0,8 m a objevil se volný kanálek s „propranými“ šterky na dně. Překvapením pro nás bylo, že se jedná o jiný kanálek, než je ten „náš“. Tento sice neprůlezně klesá nad *Suchou chodbou* zdánlivě jakoby proti *Přítokové chodbě*, ale tu nakonec míjí. Prosvětlením a měřením jsme zjistili, že zhruba v polovině vzdálenosti jsou oba kanálky propojeny (*Vaněčkovo tajemství*) a to právě ve výšce oné maximální hladiny vody. To by mohl být právě hledaný přeliv do „neznáma“; tímto druhým kanálkem tedy odtéká voda kamsi mimo prostor *Žumpy* a *Studny* (obr. 2).

Dlužno dodat, že opačným směrem, tedy vzhůru, kanálek pokračuje ještě asi 4 výškové metry. Zde jsme odkládali sedimenty na „průlezný“ profil až po zával tmelený sintrem s drobnou výzdobou (malá brčka). Toto místo je 18 m pod povrchem a půdorysně je již blízko závrtu č. 110 (asi 5 m). Práce v oblasti *Suché chodby* probíhaly až do prosince 2005.

V březnu 2006 se při jarním tání opět aktivovaly povrchové potůčky v polesí kolem Arniky a tedy i ponory do podzemí (pozn. voda přitékající rýhou přímo do ponoru Arniky je nyní odkloněna hrázkou směrem k závrtu č. 110). Ve své aktivitě překvapoval především *Východní ponor* (cca 10 m vsv. od vchodu do Arniky), kterým se propadala veškerá přitékající voda „hlavního údolíčka“, až 10 l.s⁻¹ (obr. 3). Přímá hloubka hltače byla určena na téměř 2 m (spuštěním pádla). Jak již bylo výše zmíněno, ponor se v průmětu nachází zhruba nad závalem v blízkosti domku *U svíčky*, voda by tedy mohla klidně odtékat známými prostorami směrem k „přepadu“. Avšak v jeskyni, jak jsme několika prohlídkami zjistili, se tato voda vůbec neobjevovala, *Rohovcová chodba* ani kanálky v jejím okolí nejevily žádné známky tekoucí vody a výška hladiny na „dně“ jeskyně zůstávala na stejné úrovni bez známek pohybu. Pouze ze závalu v *Trativodu* bylo slyšet dunění padající vody. Zdá se, že domněnka o paralelní větvi vedle již známých prostor Arniky, je nyní podložena i důkazem. Tudy je nejspíš odvodňováno „hlavní

Obr. 3. Jeskyně Arnika, aktivní Východní ponor v březnu 2006 (Foto Michal Kolčava).

Fig. 3. Arnika Cave, the active Eastern Ponor in March 2006 (Photo by Michal Kolčava).

údolíčko“ Propadlých vod a chodba *Trativod* může být vstupní bránou k objevům.

2. Jeskyně Arnoldka (24-026)

Již od počátku 90. let zde provádí naše skupina systematický průzkum a dokumentaci. O práci prolonační, geodetické či fotografické se v našich „Zprávách o činnosti“ již několikrát psalo. Publikováno bylo také geologické zhodnocení jeskyně. Ze zatím

Obr. 4. Zkamenělina hlavonožce *Pseudocycloceras pseudoextensum* nalezeného v Arnoldce (Foto Vladislav Konvička).

Fig. 4. Fossil cephalopod (*Pseudocycloceras pseudoextensum*) from the Arnoldka Cave (Photo by Vladislav Konvička).

neuvedených zpráv zmiňme datum 2.5.1998, kdy byla v prostoru *U krápníku* nalezena zajímavá fosilie hlavonožce *Pseudocycloceras pseudoextensum* o délce cca 20 cm (obr. 4). Kromě toho, že je nález poměrně vzácný, je navíc unikátní svojí zachovalostí, byť se během obtížné preparace rozlomil na 2 části. Nyní je umístěn ve sbírkách Národního muzea v Praze. V jeskyni dále probíhal výzkum drobné zvířeny, jako chvostoskoků a jiných nenápadných obyvatel podzemí. V jedné z 5 pastí „uvízl“ exemplář plachetnatky malooké *Pseudomaro aenigmaticus* z řádu pavouků. Jde o první nález samce tohoto druhu na světě; kromě toho nalezeny také 2 samičky. Ze sčítání zimujících netopýrů v popisovaném období uveďme následující zaokrouhlené počty. Tradičně nejvíce zastoupen byl netopýr velký *Myotis myotis* (okolo 200 ks, ale klesající tendence), dále vrápenec malý *Rhinolophus hipposideros* (mírně nad 10 ks, přibývajících), netopýr vodní *Myotis daubentonii* (do 10 ks). Některá místa byla osazena plůtky pro ochranu původního povrchu sedimentů a skromné výzdoby (chodba *Zemních pyramid*, *Týčkynova síň*, *Netopýří dóm*). Překvapení přišlo na jaře r. 2005, kdy tání sněhu způsobilo v horní části *Hlavního tahu* (u hor. vstupu do *Bistra*) sesuv zvodnělých sedimentů a kamení (1 m³) z boční prostory, který si sebou „odnesl“ i jeden instalovaný ocelový žebřík. Na prolonačním pracovišti *Mlaskačka* došlo na mikrotrhací práce, neboť náznak pokračující chodby se změnil v úzkou puklinu. Rovněž pomocí nastřelovacích nábojek byla částečně rozšířena extrémně úzká plazivka *Trychtýř* (20 x 50 cm) ve spodní části *Panoptikálního tahu*.

Podrobněji se podívejme na stavy vody ve spodní části jeskyně (obr. 5). Po celý r. 2004 bylo dno Arnoldky (pod *Jezerním dómem*) suché. Výjimkou se stal pouze červen, kdy zde hloubka vody

Obr. 5. Jeskyně Arnoldka, chodba Hlavní tah v úseku pod Příbovým dómem (Foto Michal Kolčava).

Fig. 5. Arnoldka Cave, Hlavní tah Passage below the Příbov Dome (Photo by Michal Kolčava).

dosáhla 2 m. Naopak v r. 2005 bylo dno trvale zaplaveno a hloubka kolísala kolem 6 m. V listopadu 2005 kleslo jezero na 1 m a tehdy (23.11.) bylo na dno instalováno tlakové čidlo, které od té doby měřením hydrostatického tlaku v krátkých a pravidelných intervalech (1 hodina) určuje výšku vodního sloupce s přesností na 2 cm. Údaje jsou kompenzovány o změny tlaku atmosférického, které by jinak naměřenou hloubku nepříznivě ovlivňovaly. Tato kompenzace je realizována kapilárou vedenou spolu s datovým kabelem z „dispečinku“ (záznamová jednotka + zdroj), který je umístěn nad maximální historickou úrovní hladiny z r. 2003, tedy nad *Táborovým dómkem*, maximální rozsah měřidla je 50 m. Data jsou odebírána 3x ročně, což je limitováno nutnou výměnou baterií. Měření dokumentuje úroveň hladiny spodní vody v této části hostímsko-holyňské synklinály.

Jeskyň také zaujala určitou pozici v zájmu odborné i laické veřejnosti, proto naše skupina provádí občasně exkurze pro vážné zájemce, ovšem mimo období zimování netopýrů, pro něž je jeskyň právě v zimních měsících životně důležitým útočištěm. Jak známo, Arnoldka je v těsné blízkosti činného lomu (byla jím i objevena) a této skutečnosti „vděčí“ za lokální porušení stability některých prostor. V současnosti se těžba v lomu definitivně přesunula blíže k obci Kozolupy a vznik dalších poškození je snad minulostí. Pro bezpečnost pohybu speleologů a občasných exkurzí bylo již v 90. letech provedeno vyhledání případných rozvolněných částí stěn a stropů hrozcících pádem. V *Táborovém dómku* byla 9.8.1993 ze stropu shozena labilní deska o hmotnosti 350 kg, v *Bludišti*, které bylo svého času těžební činnosti nejbližší, byly odstraněny další nestabilní balvany (chodba k *Salonkům*, *Kalcitka*, *Balvanitý dóm*). Největší a nejvíce diskutovaný blok však zatím zůstával „pevně“ na svém místě...

Pět tun vápence o hrubém objemu 2 m³ viselo ve výšce 4 m ve stěně *Příbova dómu*, naproti *Pekáčově chodbě*. Bylo vzpříčeno pouze svými hranami v převísle stěně dómu, jinak ho s mateřskou horninou prakticky nic nepoutalo. Tento stav byl způsobený korozně-řítivým vývojem prostory završeným ořezem při trhačích pracích v lomu. Kámen s postupem času dostal své pojmenování *Srdce* či *Arnoldovo srdce*, a málem by vznikly i pověsti...

Abychom předešli případné tragické události, bylo nutné zorganizovat akci na jeho řízeném pádu. Jistá rizikovost vylučovala klasické metody (pajcr, patronky apod.), názor krystalizoval, až kolegové ze ZO 1-04 nabídli použití nafukovacích kevlarových vaků. Kevlar je prakticky nezníčitelný polymer používaný např. k výrobě neprůstřelných vest. Nafukovací polštáře zhotovené z tohoto materiálu se používají při vyprošťovacích akcích. Pro takový vak nafouknutý tlakovým vzduchem není problém nadzvednout železniční vagon...

Akci samotné předcházelo zpřístupnění pracoviště pomocí žebříků „vypůjčených“ z jiných míst v jeskyni, stabilizování chemických epoxidových kotev pod strop dómu a zafixování lezeckých lan umožňujících přístup k *Srdci*. Dne 1.2.2004 byl zahájen transport materiálu a techniky přes vstupní propasti do dómu, kde započaly přípravy a instalace. Příběhy mívají různá překvapení, a to že při transportu se jeden z ventilků na vacích i přes ochranu nešťastně zalepí jílem, zatím nikdo netuší.

Měchy jsou umístěny pomocí klínů do mezery mezi stěnu a kámen, napouštění může začít. Na nýtech nad kamenem zůstává viset pouze obsluha spolu s tlakovou lahví (200 atm.), systémem redukčních ventilů a hadicemi propojujícími láhev s vaky. Ostatní jsou shromážděni v *Krkavci* a *Srdcové chodbě*, někdo se kryje fotoaparát, jiný kamerou; celou scénu osvětlují halogeny. První vak se začíná napouštět vzduchem a po chvíli se ozývá tupé zadunění. Ve stěně cosi ruplo, kámen se pohnul, ale nespadl. První vak je tedy plný

a tak otočením dalšího ventilu proudí vzduch i do druhého vaku, ale něco tomu začíná bránit... Situace se dramatizuje, vak s ucpáním ventilkem nejde plně nafoukat. Na řadu přichází odvážlivec, lanový traverz, vylezení na kámen a marné pokusy o vytažení vaku z mezery. Je nutné vak komplikovaně vypustit. Hrubá síla v dramatickém ovzduší nakonec vítězí nad uvězněným měchem a vše může opět pokračovat. Znova napustit první vak a jde se na druhý, během jehož napouštění se *Srdce* dává do pohybu a s rachotem se řítí k zemi, odráží se a při druhém dopadu zůstává pevně uvízlé ve svahu nad *Sekerou* (pozn. blok zřícený v dálnější minulosti). Poté byla stěna dočištěna a vše z jeskyně opět odvezeno.

3. Večerní jeskyň (24-028)

Další „akce“ je kancelářského typu – sporná existence zbytků Večerní jeskyně na Čerince. Ta byla objevena lomem na podzim r.1974, zmapována r. 1975-1978 a na přelomu 70. a 80. let odtěžena (ale opravdu celá ?). Z hlubin zapomnění nedávno „vyplaval“ polygonový pořad vedený mezi spodním vchodem Arnoldky a vchodem Večerní j. Z výsledku výpočtů vyplývá vzdálenost mezi nimi 99,8 m a azimut 139,18°. Souřadnice Večerní j. jsou Y=762 684,8; X=1054 256,1 a správná nadmořská výška 382,7 m n.m. (pozn. Arnoldka, spodní: 375,21 m). Pokud promítneme plán podzemí do současné situace lomu, shledáme téměř celou jeskyni odtěženou. Pouze nejjihnější položené výběžky tečují lomovou etáž, případně i vstupují do masivu. Dnes v částečně zasypaném nároží j. stěny proti Arnoldce nalezneme zkrasovělé pukliny s pizolity (zbytek j. prostory jeskyně) a nenápadnou proláklinu se sborem bloků (torzo chodby u bodu č. 18). O tom, v jakém stavu stability se případné další zbytky prostor či hypotetická pokračování mohou nacházet, se mohou vést opět diskuse.

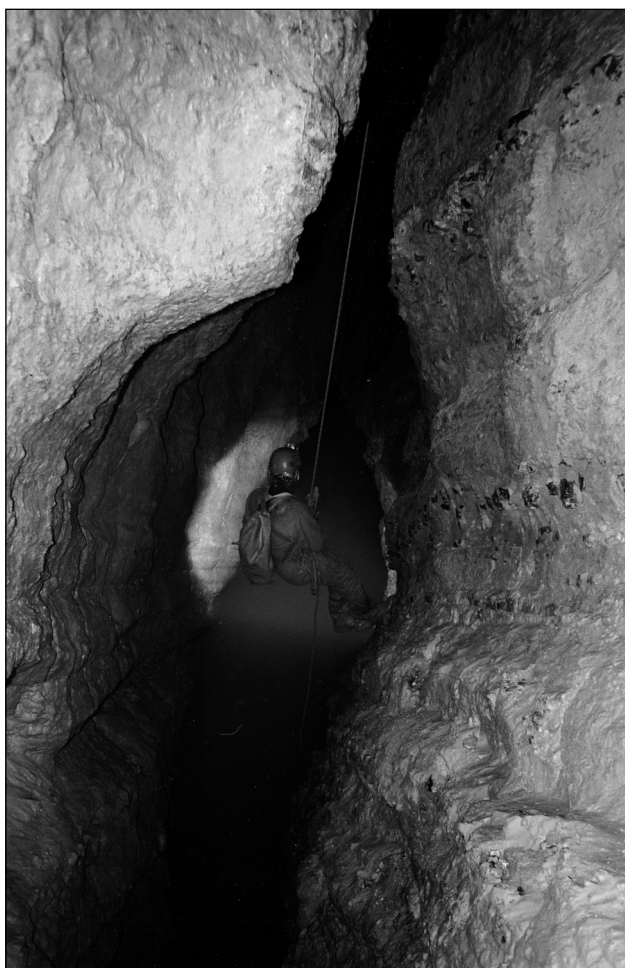
Jihozápadní část lomu se dnes postupně zasypává materiálem nevhodným pro těžařské účely; na západě by výšková úroveň odvalu měla dosáhnout až po vchod do Čerinky (což se už téměř stalo), směrem k SV bude zvolna přecházet ve svah dolů ke spodnímu vchodu Arnoldky. Vstup do jeskyně Zdeňka by měla zajistit skružová šachtice. Místo, kde se nachází nepatrné zbytky kdysi zajímavé Večerní jeskyně brzy pod haldou zmizí zcela.

4. Jeskyň Čerinka (Palachova propast, 24-020)

Během popisovaného období byl v jeskynních prostorách zbudován nový měřický polygonový pořad, neboť ten původní z r. 1969 nebylo možné využívat k navazování nových měřených tras. K jeho zaměření bylo tehdy použito pouze „ztracených“ bodů a jen některé byly označeny trvaleji (křížek barvou). Avšak i z těchto označených se nám podařilo nalézt pouze dva. Nový polygon má stabilizovány všechny body (nastřelovací hřeby) a k původnímu rozsahu jsou nyní připojeny i jezerní prostory (*Třetí horizont*, objeveno 22.1.1983 a zaměřeno pouze orientačně) a odbočky dosud nemapované (*Pizolitový komín* v *Krápníkové chodbě*, *Zapomenutý komín* a pracoviště ve *Vlnité chodbě*, komín *Nad výzdobou*, *Tajná komnata* nad *Žabí chodbou*). Nová síť poslouží rovněž k navázání povrchové situace nad jeskyní. Po uskutečnění plánovaného radiotestu, bude možné zóny signálu, které se na povrchu Paní hory objeví, lépe vztáhnout k jeskynním prostorům.

Do propasti *Zkracovačka*, která propojuje přímo *První horizont* s jezerními prostory a obchází tak „centrum“ jeskyně – *Řícený dóm*, byl 10.6.2005 metodou „patronek“ rozšířen těsný vstup z tzv. *Centrální chodby* (tj. souvislá řada propastovitých chodeb mezi *Vstupní šachtou* a *Říceným dómem*). Rovněž zde bude provedeno přesné zaměření, které dosud chybělo.

Také v Čerince byla zkoumána drobná fauna, za použití 3 pas-

Obr. 6. Jeskyně Čerinka (Palachova propast), Vodní dóm, slaňování zadní šachtou k vodní hladině, Foto: Lukáš Němeček.

Fig. 6. Čerinka Cave (Palachova Shift), Water Dome, descent in backward shaft to water table (Photo by Lukáš Němeček).

Obr. 7. Studniční jeskyně, kořinky pokryté sintrem (Foto Michal Kolčava).

Fig. 7. Studniční Cave, roots under the cover of sinter (Photo by Michal Kolčava).

tí, avšak s méně významnými výsledky než v Arnoldce. Stejně tak zimující netopýři nedosahují ani zdaleka početních stavů Arnoldky. Zde je nejvíce zastoupen vrápenec malý *Rhinolophus hipposideros* (nad 10 kusů); v řádu několika ks se vyskytuje netopýr velký *Myotis myotis* a netopýr dlouhouchý *Plecotus austriacus*.

Před delší dobou (30.1. 1993) jsme instalovali měřidlo hladiny vody také na „dno“ Čerinky (na principu kontaktních čidel), které díky vnějším i vnitřním vlivům bohužel fungovalo pouhé 3 měsíce. Tehdy se během práce z neznámých míst a neznámých příčin zřítil do jezera blok odhadované hmotnosti 0,5 tuny. Nikomu se naštěstí nic nestalo. Podobná situace se opakovala 29.3. 2003, po fotografování *Vodního dómu* (obr. 6). Nad zadní šachtou byl později nalezen šikmý komínek směřující k SZ, zhruba za prostor kamenitého dna *Říčeného dómu*. V budoucnu bude nutné tato místa hlouběji prozkoumat a případně zabezpečit. Jelikož se komínek nachází v linii příčné dislokace, na níž je jeskyně z významné části vyvinuta, nelze vyloučit ani možný postup do dosud neobjevených prostor.

5. Studniční jeskyně (24-101)

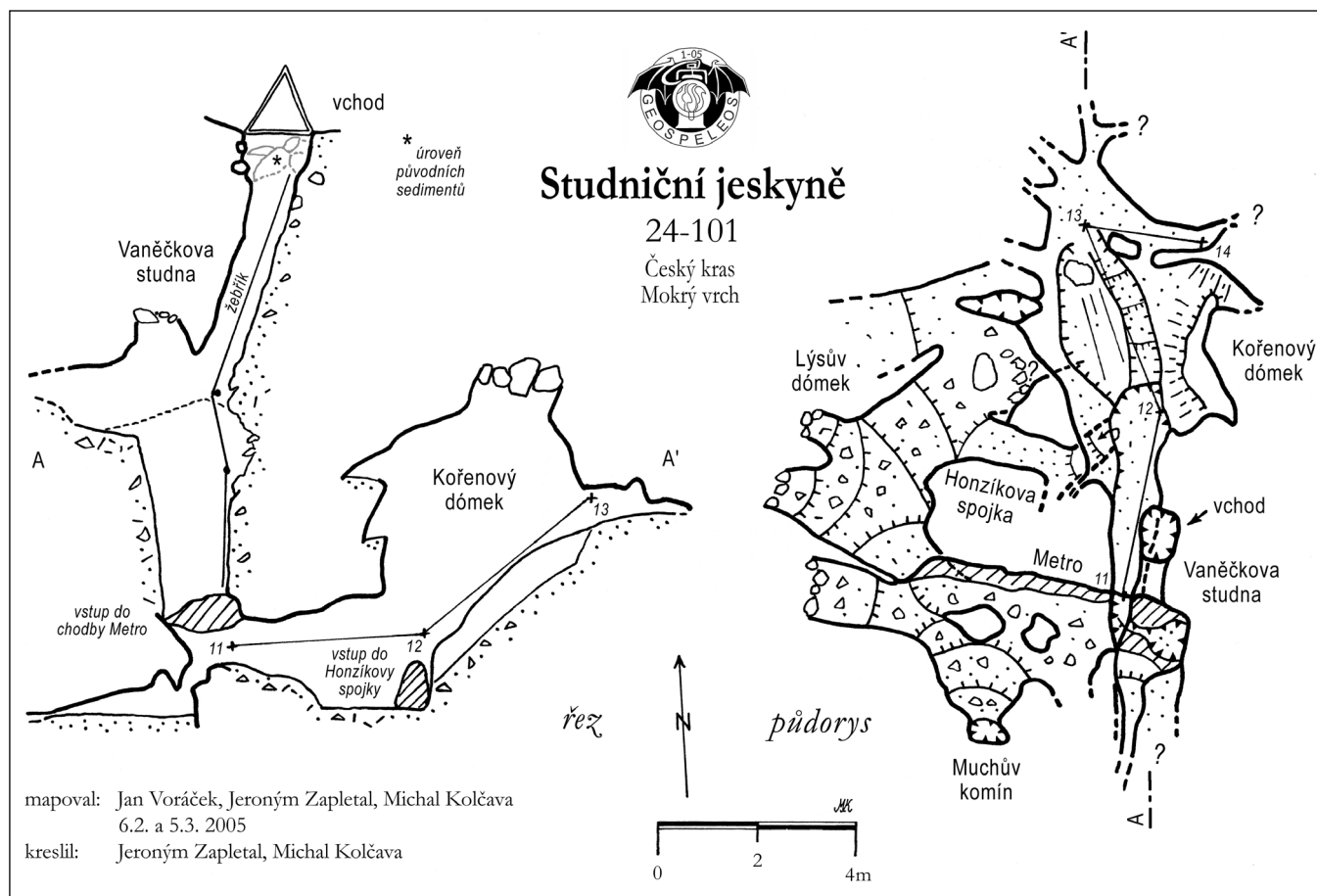
Na této lokalitě proběhlo v letech 2003-2004 několik akcí za účelem rozšíření dosud známé 5,5 m hluboké propásky, která v zimním období vykazuje slabší cirkulaci vzduchu („dýchá“). Dno zde bylo částečně prohloubeno a byly osazeny vodítka pro snadnější posuv kbelíků. V těchto místech má propásky převážně

puklinový charakter a prolonační práce zde byly pro příliš velkou těsnost velmi obtížné. Koncem r. 2004 dosáhla propásky hloubky 7 m, její profil se podstatně zvětšil (na 1,5 x 2,5 m) a s narůstající hloubkou přibýlo i drobných nezahliněných dutin. Stěny začaly vykazovat výrazné stopy koroze. Koncem ledna 2005 se pod jednou ze skalních kulis objevilo pokračování do volných prostor. Během února byla objevena podstatná část jeskyně a provedena mapová a fotografická dokumentace.

Jeskyně vyniká jednak členitou morfologií stěn a jednak zajímavou výzdobou, která je soustředěna prakticky jen do *Kořenového dómu*. Kromě pizolitů a krystalických výrůstků se tu nachází sinterem pokryté odumřelé kořinky stromů. Tyto sinterové útvary mají šedavou až oranžovou barvu a tvar nepravidelných závoju a prostorových mřížek (obr. 7). Tloušťka jednotlivých „stébel“ se pohybuje v řádu mm.

Dosud největším úskalím této jeskyně je relativně vysoká koncentrace CO₂ (až 6 %), který se zdržuje hlavně v nižších místech *Lýsova dómu*. Tato skutečnost nás nutí při práci používat přenosné ventilační zařízení.

Do jara r. 2006 byla vstupní *Vaněčkova studna* osazena ocelovými žebříky a pro snadnější dopravu natěženého materiálu bylo pomocí nastřelovacích nábojek rozšířeno několik dalších úzkých míst. Z *Lýsova dómu* byla prokopána chodbička do sousedního dómu *Kořenového (Honzíkova spojka)*. Zatím nejnovější objevy

Obr. 8. Studniční jeskyně.
Fig. 8. Studniční Cave.

jsou opět pod *Vaněčkovou studnou*, jejíž hloubka se dnes blíží ke 14 m. Jedná se o menší dutiny v. směru s další možností prolongace. Podobné šance se jeví také v nejsevernějších místech *Lýsova* a *Kořenového domeku* (obr. 8).

Tento krasový jev byl objeven a zaregistrován pod jménem „Studniční propast“, avšak s ohledem na další objevy převážně horizontálních prostor navrhuje dále užívat názvu Studniční jeskyně.

6. Vodárna Solvayových lomů

Na samotný závěr vzpomeňme činnost se speleologií související jen okrajově, ale zato velmi důležitou. Mezi Bubovicemi a skanzem Solvayovy lomy jsme vyčistili a zrekonstruovali studnu bývalého těžebního provozu. Byla zde umístěna nová pumpa, lavička a především zbudováno koryto pro praní overalů znečištěných (slušně řečeno) na výše zmíněných lokalitách.

Literatura:

- Bruthans J., Filippi M. (1999): Výzkum Arnoldky a dalších jeskyní lomu Čefinka a otázky jejich vzniku a vývoje. – *Čes. kras (Beroun)*, 25: 23-30.
- Hromas J., Kučera B. (1972): Propast na Čefince v Českém krasu. – *Čs. kras*, 22(1970): 23-34. Praha
- Kácha S. (1983): Nové prostory v Propasti na Čefince. – *Čes. kras (Beroun)*, 8: 71-72.
- Kolčava M., Novák P., Křtenský Š., Matějka Z. (1994): Dokumentační činnost ČSS ZO 1-05 Geospeleos za rok 1993 v Českém krasu. – *Čes. kras (Beroun)*, 19: 39-40.
- Kolčava M. (1995): Zpráva o činnosti ZO ČSS 1-05 Geospeleos za rok 1994. – *Čes. kras (Beroun)*, 21: 44-56.
- Kolčava M. (2004): Nový soupis krasových jevů skupiny 24 v Českém krasu. – *Čes. kras (Beroun)*, 30: 4-44.
- Lysenko V. (1978): Soupis jeskyní Českého krasu - oblast 24 (Ameriky, Mořina, Bubovice). – *Čes. kras (Beroun)*, 3: 57-74.
- Zapletal J., Kolčava M., Vysoká H. (2003): Zpráva o činnosti ZO ČSS 1-05 Geospeleos z období 1998-2003 v Českém krasu. – *Čes. kras (Beroun)*, 29: 46-47.

Další informace také www.geospeleos.com